

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

16 päivänä toukokuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Yritystoiminnan luovutus – Direktiivi 2001/23/EY – 3–5 artikla – Työntekijöiden oikeuksien turvaaminen – Poikkeukset – Maksukyvyttömyysmenettely – Tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskeva menettely – Yrityksen pelastaminen kokonaan tai osittain – Kansallinen lainsäädäntö, jonka nojalla luovutuksensaaja voi luovutuksen jälkeen valita ne työntekijät, jotka se pitää edelleen palveluksessa

Asiassa C-509/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt (Antwerpenin työoikeudellisten asioiden ylioikeus, Hasseltin osasto, Belgia) on esittänyt 14.8.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 21.8.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Christa Plessers

vastaan

Prefaco NV ja

Belgian valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja M. Vilaras, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Malenovský (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen, M. Safjan ja D. Šváby,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: M. Ferreira, johtava hallintovirkamies,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 3.10.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Plessers, edustajinaan J. Nulens ja M. Liesens, advocaten,
- Prefaco NV, edustajinaan J. Van Acker ja S. Sonck, advocaten,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

– Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs ja L. Van den Broeck, avustajanaan C. Raymaekers, advocaat,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. van Beek ja M. Van Hoof,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.1.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 12.3.2001 annetun neuvoston direktiivin 2001/23/EY (EYVL 2001, L 82, s. 16) 3–5 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa kantajana on Christa Plessers ja vastaajina ovat Prefaco NV ja Belgian valtio ja joka koskee kantajan irtisanomisen lainmukaisuutta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2001/23 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Ne luovuttajan oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat luovutuksen tapahtuessa voimassa olleesta työsopimuksesta tai työsuhteesta, siirtyvät tällaisen luovutuksen seurauksena luovutuksensaajalle.”

- 4 Kyseisen direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutus ei sellaisenaan ole peruste, jota luovuttaja tai luovutuksensaaja voi käyttää irtisanomiseen. Tämä säännös ei estä irtisanomisia työvoiman muutoksiin johtavista taloudellisista, teknisistä tai organisatorisista syistä.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta tiettyihin määriteltyihin työntekijäryhmiin, joita irtisanomissuoja ei jäsenvaltion lainsäädännön tai käytännön mukaan koske.

2. Jos työsopimus tai työsuhde päätetään sen vuoksi, että luovutuksesta seuraa olennainen työehtojen muutos työntekijän vahingoksi, työnantajan katsotaan olevan vastuussa työsopimuksen tai työsuhteen päättämisestä.”

- 5 Mainitun direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jolleivät jäsenvaltiot toisin säädä, 3 ja 4 artiklaa ei sovelleta sellaisen yrityksen, liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutukseen, jossa on aloitettu luovuttajaa koskeva konkurssimenettely tai muu samankaltainen maksukyvyttömyysmenettely luovuttajan varojen selvittämiseksi, ja sitä toteutetaan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa (joka voi olla toimivaltaisen viranomaisen valtuuttama maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä).”

Belgian oikeus

- 6 Yritysten liiketoiminnan jatkamisesta 31.1.2009 annetun lain (wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen, jäljempänä WCO) 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Niin kauan kuin tuomioistuin ei ole ratkaissut tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevaa hakemusta, vaikka tätä koskeva vaatimus on esitetty tai täytäntöönpanomenettely on aloitettu ennen hakemuksen esittämistä tai sen jälkeen,

- velallista ei voida asettaa konkurssiin, ja jos velallinen on yhteisö, sitä ei myöskään voida purkaa tuomioistuimessa;
- velallisen irtainta tai kiinteää omaisuutta ei voida realisoida täytäntöönpanohakemuksen perusteella.”

- 7 WCO:n 60 §:n ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tuomiossa, jossa määrätään luovutuksesta, on nimettävä selvittäjä, joka vastaa luovutuksen järjestämisestä ja toteuttamisesta velallisen nimissä ja lukuun. Tuomiossa on määriteltävä luovutuksen kohde tai se on jätettävä selvittäjän harkintavaltaan.”

- 8 WCO:n 61 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, jotka se haluaa pitää edelleen palveluksessa. Valinta on tehtävä teknisillä, taloudellisilla tai organisatorisilla perusteilla ilman kiellettyä erottelua erityisesti sillä perusteella, että henkilö on toiminut henkilöstön edustajana yrityksessä tai sen luovutetussa osassa.

Tältä osin katsotaan, että kiellettyä erottelua ei ole tapahtunut, jos luovutuksensaaja noudattaa valittujen työntekijöiden kokonaismäärässä suhdetta, joka on vallinnut yrityksessä tai sen luovutetussa osassa toimineiden työntekijöiden ja heidän edustajiensa määrän välillä.”

- 9 WCO:n 62 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Nimetty selvittäjä järjestää ja toteuttaa tuomioistuimen määräämän luovutuksen myymällä tai luovuttamalla sen irtaimen tai kiinteän varallisuuden, joka on tarpeen tai hyödyksi yrityksen taloudellisen toiminnan jatkamiselle kokonaisuudessaan tai osittain.

Hän pyytää tarjouksia valvomalla ensisijaisesti yritystoiminnan jatkamisen turvaamista kokonaisuudessaan tai osittain ottamalla huomioon velkojien oikeudet. – –

– –”

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

- 10 Plessers oli Echo NV:n palveluksessa sen Houthalen-Helchterenin (Belgia) toimipaikassa 17.8.1992 lähtien vuoden 2013 huhtikuuhun asti.

- 11 Rechtbank van koophandel te Hasselt (Hasseltin kauppatuomioistuin, Belgia) aloitti Echon hakemuksesta 23.4.2012 WCO:n 44–58 §:n nojalla tuomioistuinpäätökseen perustuvan uudelleenjärjestelymenettelyn velkojien suostumuksen saamiseksi. Kyseiselle yhtiölle myönnettiin velkojen maksun lykkäystä 23.10.2012 asti, sittemmin 22.4.2013 asti.

- 12 Rechtbank van koophandel te Hasselt hyväksyi 19.2.2013, eli ennen lykkäystä koskevan määräajan päättymistä, Echon hakemuksen, jolla se vaati suostumukseen perustuvan luovutuksen muuttamista tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvaksi luovutukseksi.
- 13 Rechtbank van koophandel te Hasselt antoi 22.4.2013 selvittäjille luvan luovuttaa irtain ja kiinteä omaisuus Prefacolle, joka oli toinen niistä yrityksistä, jotka olivat ehdolla Echon luovutuksensaajaksi. Tarjouksessaan Prefaco oli tarjoutunut ottamaan palvelukseensa 164 työntekijää eli noin kaksi kolmasosaa Echon koko henkilöstöstä.
- 14 Luovutussopimus allekirjoitettiin samana päivänä. Sopimuksen liitteessä 9 oli luettelo luovutuksensaajan palvelukseen siirtyvistä työntekijöistä. Plessersin nimi ei ole tässä luettelossa.
- 15 Lisäksi mainitussa luovutussopimuksessa määrätään, että luovutusajankohta on toinen työpäivä sen jälkeen, kun rechtbank van koophandel te Hasselt on antanut mainitun luvan myöntämistä koskevan tuomion.
- 16 Prefaco otti 23.4.2013 puhelimitse yhteyttä luovutuksessa siirtyviin työntekijöihin ja pyysi heitä tulemaan seuraavana päivänä työhön työtehtäviinsä. Prefaco vahvisti tämän siirron kirjallisesti 24.4.2013. Vastaavasti muihin työntekijöihin otettiin yhteyttä puhelimitse, ja selvittäjät ilmoittivat heille 24.4.2013 lähetetyllä kirjeellä, että Prefaco ei pitänyt heitä edelleen palveluksessa.
- 17 Kirjeen sisältö oli seuraavanlainen:
- ”Tämä kirje on WCO:n 64 §:n 2 momentin mukainen virallinen ilmoitus. [Echon] toiminta on päättynyt 22.4.2013. Koska edellä mainitut luovutuksensaajat eivät pitäneet Teitä edelleen palveluksessa, teidän on pidettävä tätä kirjettä työnantajanne [Echon] antamana ilmoituksena työsopimuksen päättämisestä. [Echon] mahdollisena velkojana Teitä pyydetään esittämään vaatimuksenne allekirjoittaneille selvittäjille – –”.
- 18 Selvittäjät toimittivat Plessersille myös lomakkeen, jossa sopimuksen päättämispäivämääränä mainittiin 23.4.2013.
- 19 Plessers vaati 7.5.2013 päivätyssä kirjeessä Prefacoa pitämään hänet palveluksessaan. Plessersin mukaan Prefaco aloitti Houthalen-Helchterenissä sijaitsevan liikkeen käytön 22.4.2013 eli päivänä, jona rechtbank van koophandel te Hasselt antoi tuomionsa.
- 20 Prefaco epäsi tämän vaatimuksen 16.5.2013 päivätyllä kirjeellä, jossa se viittasi WCO:n 61 §:n 4 momenttiin, jonka mukaan luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, joiden se haluaa siirtyvän palvelukseensa, edellyttäen yhtäältä, että valinta tehdään teknisillä, taloudellisilla tai organisatorisilla perusteilla, ja toisaalta, että kyse ei ole kielletystä erottelusta. Prefaco lisäsi, ettei sillä ollut mitään velvollisuutta ottaa Plessersiä takaisin työhön Echon kanssa tehdyn työsopimuksen päättämisen jälkeen.
- 21 Plessers nosti 11.4.2014 kanteen arbeidsrechtbank te Antwerpenissa (Antwerpenin työoikeudellisten asioiden alioikeus, Belgia).
- 22 Lisäksi hän haastoi 24.7.2015 Belgian valtion väliintulijaksi.
- 23 Arbeidsrechtbank te Antwerpen katsoi 23.5.2016 antamassaan tuomiossa kaikki Plessersin vaatimukset perusteettomiksi ja velvoitti hänet korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

24 Plessers valitti tästä tuomiosta arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasseltiin (Antwerpenin työoikeudellisten asioiden ylioikeus, Hasseltin osasto, Belgia), joka on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko valintaoikeus, joka luovutuksensaajalle annetaan [WCO:n] 61 §:n 4 momentissa, yhteensoveltuva direktiivin [2001/23] ja erityisesti sen 3 ja 5 artiklan kanssa siltä osin kuin kyseisen ’tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavan tuomioistuinpäätökseen perustuvan uudelleenjärjestelyn’ tarkoituksena on luovuttajan tai sen toimintojen turvaaminen kokonaisuudessaan tai osittain?”

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

25 Prefaco ilmaise epäilyksensä ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottamisesta ja huomauttaa, että sen näkökannalta esitetty kysymys ei ole merkityksellinen pääasian oikeusriidan ratkaisemiseksi. Koska tämä oikeusriita on pantu vireille kahta yksityistä oikeussubjektia vastaan, Plessers ei voi vedota direktiiviin 2001/23, jotta selkeää kansallista säännöstä ei sovellettaisi.

26 Tältä osin on muistutettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita erityisesti, onko sen unionin tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeussäännön tulkintaa tai pätevyyttä, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (ks. vastaavasti tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 24 kohta ja tuomio 7.2.2018, American Express, C-304/16, EU:C:2018:66, 31 kohta).

27 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkittamisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 25 kohta ja tuomio 7.2.2018, American Express, C-304/16, EU:C:2018:66, 32 kohta).

28 Koska ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee direktiivin 2001/23 tulkintaa, on todettava, että siltä osin kuin kyse on yksityisten välisestä oikeusriidasta, unionin tuomioistuin on tosin katsonut vakiintuneesti, että direktiivillä ei sellaisenaan voida luoda velvoitteita yksityiselle oikeussubjektille eikä siihen näin ollen sellaisenaan voida vedota tällaista henkilöä vastaan. Unionin tuomioistuin on kuitenkin myös katsonut toistuvasti, että direktiivistä jäsenvaltioille seuraava velvoite saavuttaa direktiivissä säädetty tulos sekä niiden velvoite toteuttaa kaikki yleis- tai erityistoimenpiteet, jotka ovat aiheellisia tämän velvoitteen täyttämisen varmistamiseksi, sitovat kaikkia jäsenvaltioiden viranomaisia, myös tuomioistuimia niiden toimivallan rajoissa (tuomio 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Tästä seuraa, että kun kansalliset tuomioistuimet soveltavat kansallista oikeutta, jota niitä on pyydetty tulkitsemaan, niiden on otettava huomioon kaikki kyseisen oikeuden säännöt ja sovellettava siinä hyväksytyjä tulkintamenetelmiä voidakseen tulkita sitä mahdollisimman pitkälle kyseessä olevan direktiivin sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta direktiivissä tarkoitettu tulos saavutettaisiin ja SEUT 288 artiklan kolmatta kohtaa noudatettaisiin (tuomio 19.4.2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Edellä esitetyn perusteella ei voida katsoa, ettei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämällä kysymyksellä ole mitään yhteyttä pääasian oikeusriitaan tai että se koskisi hypoteettista ongelmaa.

31 Siten ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 32 Aluksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuin saattaa myös joutua ottamaan huomioon sellaisia unionin oikeuden normeja, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisukysymyksessään viitannut (tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 31.5.2018, Zheng, C-190/17, EU:C:2018:357, 27 kohta).
- 33 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyytää ennakkoratkaisukysymyksellään unionin tuomioistuinta lausumaan siitä, onko kansallinen säännös, johon se vetoaa, direktiivin 2001/23 3 ja 5 artiklan kanssa yhteensopiva.
- 34 Yhtäältä tämä kysymys näin muotoiltuna johtaisi siihen, että unionin tuomioistuin lausuu SEUT 267 artiklan mukaisesti vireille pannussa menettelyssä siitä, onko kansallisen oikeusjärjestyksen sääntö yhteensopiva unionin oikeuden kanssa; tämä ei ole sen tehtävä (ks. vastaavasti tuomio 19.3.2015, OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, 29 kohta).
- 35 Toisaalta vaikka mainittu kysymys ei nimenomaisesti koske direktiivin 2001/23 4 artiklaa, se osoittautuu merkitykselliseksi ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle annettavan vastauksen kannalta, koska se koskee työntekijöiden suojelua liikkeen luovuttajan taikka luovutuksensaajan liikkeen luovutuksen perusteella suorittamalta irtisanomiselta.
- 36 Näin ollen esitetty kysymys on muotoiltava uudelleen niin, että se koskee lähinnä sitä, onko direktiiviä 2001/23, ja erityisesti sen 3 – 5 artiklaa, tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan silloin, kun yritys luovutetaan sellaisessa tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevassa menettelyssä, jonka tarkoituksena on luovuttajan tai sen toimintojen turvaaminen kokonaisuudessaan tai osittain, luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, joiden se haluaa siirtyvän palvelukseensa.
- 37 Tältä osin on aluksi palautettava mieliin, että direktiivin 2001/23 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jolleivät jäsenvaltiot toisin säädä, 3 ja 4 artiklaa ei sovelleta sellaisen yrityksen luovutukseen, jossa on aloitettu luovuttajaa koskeva konkurssimenettely tai muu samankaltainen maksukyvyttömyysmenettely luovuttajan varojen selvittämiseksi, ja sitä toteutetaan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa.
- 38 Unionin tuomioistuin on katsonut, että direktiivin 2001/23 5 artiklan 1 kohtaa, siltä osin kuin siitä seuraa periaatteessa, ettei työntekijöiden suojajärjestelmää sovelleta tietyissä yrityksen luovutustapauksissa, ja siltä osin kuin siinä täten poiketaan kyseisen direktiivin perimmäisestä tarkoituksesta, on kuitenkin välttämättä tulkittava suppeasti (tuomio 22.6.2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging ym., C-126/16, EU:C:2017:489, 41 kohta).
- 39 Näin ollen on ensinnäkin määritettävä, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen yrityksen luovutus direktiivin 2001/23 5 artiklan 1 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan.
- 40 Tältä osin unionin tuomioistuin on katsonut, että on varmistettava, että tällainen luovutus täyttää tässä säännöksessä asetetut kolme kumulatiivista edellytystä eli että luovuttajan on oltava konkurssimenettelyssä tai muussa samankaltaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, että tämä

menettely on pitänyt aloittaa luovuttajan varojen selvittämiseksi ja että se on toteutettava toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa (ks. vastaavasti tuomio 22.6.2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging ym.*, C-126/16, EU:C:2017:489, 44 kohta).

- 41 Ensinnäkin siitä edellytyksestä, jonka mukaan luovuttajan on oltava konkurssimenettelyssä tai muussa samankaltaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä, on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaan niin kauan kuin tuomioistuin ei ole lausunut tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevasta kanteesta, velallista ei voida julistaa konkurssiin eikä yhtiötä voida myöskään purkaa.
- 42 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 55 kohdassa, asianosaisten kesken on yhtäältä selvää, ettei tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevaa menettelyä voida pitää konkurssimenettelynä.
- 43 Vaikka pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuinpäätökseen perustuva uudelleenjärjestelyä koskeva menettely voi toisaalta päättyä kyseessä olevan yrityksen konkurssiin, tällainen seuraus ei ole automaattinen eikä varma.
- 44 Sitä koskevasta edellytyksestä, jonka mukaan menettely aloitetaan luovuttajan varojen selvittämiseksi, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että menettely, jolla pyritään kyseisen yrityksen toiminnan jatkamiseen, ei täytä tätä edellytystä (tuomio 22.6.2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging ym.*, C-126/16, EU:C:2017:489, 47 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 45 Kuten esitetyn kysymyksen sanamuodosta ilmenee, toimivaltainen kansallinen tuomioistuin on määrännyt tällaisesta tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevasta menettelystä Echon tai sen toimintojen turvaamiseksi kokonaan tai osittain.
- 46 Lopuksi siitä edellytyksestä, jonka mukaan kyseessä oleva menettely on toteutettava toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa, kansallisesta lainsäädännöstä ilmenee, että yhtäältä luovutuksesta määräävässä tuomiossa nimetyn selvittäjän tehtävänä on organisoida ja toteuttaa luovutus velallisen nimissä ja lukuun. Toisaalta tämän selvittäjän on pyydettävä tarjouksia ja tutkittava ne valvomalla ensisijaisesti yrityksen toiminnan turvaamista kokonaan tai osittain ottamalla huomioon velkojien oikeudet. Jos toisiinsa verrattavissa olevia tarjouksia on useita, etusija annetaan sille, jolla taataan työpaikkojen pysyvyys.
- 47 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa, se valvonta, jota selvittäjä harjoittaa tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevan menettelyn puitteissa, ei täytä tätä edellytystä siltä osin kuin sen ulottuvuus on rajoitetumpi kuin valvonnan, jota selvittäjä harjoittaa konkurssimenettelyssä.
- 48 Edellä todetusta johtuu, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskeva menettely ei täytä direktiivin 2001/23 5 artiklan 1 kohdan mukaisia edellytyksiä eikä tällaisissa olosuhteissa suoritettu luovutus siten kuulu kyseisessä säännöksessä säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan.
- 49 Näin ollen on todettava, että direktiivin 2001/23 3 ja 4 artiklaa sovelletaan edelleen pääasian kaltaisessa asiassa.
- 50 Siten on toiseksi määritettävä, onko kyseisen direktiivin 3 ja 4 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään luovutuksensaajan mahdollisuudesta valita työntekijät, jotka siirtyvät sen palvelukseen.

- 51 Tältä osin direktiivin 2001/23 3 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että ne luovuttajan oikeudet ja velvoitteet, jotka johtuvat yrityksen luovutuksen tapahtuessa voimassa olleesta työsopimuksesta tai työsuhteesta, siirtyvät luovutuksen seurauksena luovutuksensaajalle.
- 52 Kuten oikeuskäytännössä on toistuvasti todettu, direktiivillä 2001/23, sen 3 artikla mukaan lukien, pyritään turvaamaan työntekijöiden oikeudet työnantajan vaihtuessa, jotta he voivat jäädä uuden työnantajan palvelukseen luovuttajan kanssa sovittuja vastaavin ehdoin. Mainitun direktiivin tarkoituksena on taata niin hyvin kuin mahdollista työsopimusten ja työsuhteiden jatkuminen muuttumattomana luovutuksensaajan kanssa, jotta estettäisiin se, että kyseiset työntekijät joutuvat pelkän luovutuksen vuoksi huonompaan asemaan (ks. vastaavasti määräys 15.9.2010, Briot, C-386/09, EU:C:2010:526, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 53 Direktiivin 2001/23 4 artiklan 1 kohdan nojalla yrityksen luovutus ei itsessään ole irtisanomisperuste luovuttajalle tai luovutuksensaajalle. Tämä säännös ei kuitenkaan estä irtisanomisia työvoiman muutoksiin johtavista taloudellisista, teknisistä tai organisatorisista syistä.
- 54 Kyseisen säännöksen sanamuodosta johtuu, että yrityksen luovutuksen yhteydessä tapahtuneet irtisanomiset on perusteltava työvoiman muutoksista johtuvilla taloudellisilla, teknisillä tai organisatorisilla syillä, jotka eivät erottamattomasti liity mainittuun luovutukseen.
- 55 Unionin tuomioistuin on siten katsonut, että se, että luovutuksensaaja ja vuokranantajat eivät ole sopineet uudesta vuokrasopimuksesta, se, että toisen liikehuoneiston löytäminen on ollut mahdotonta, tai se, että henkilöstön siirtäminen muihin myymälöihin on ollut mahdotonta, voivat olla kyseisen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja taloudellisia, teknisiä tai organisatorisia syitä (ks. vastaavasti tuomio 16.10.2008, Kirtuna ja Vigano, C-313/07, EU:C:2008:574, 46 kohta).
- 56 Nyt käsiteltävässä asiassa pääasiassa kyseessä olevasta kansallisesta lainsäädännöstä ilmenee, että luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, joiden se haluaa siirtyvän palvelukseensa, mutta tämä valinta on perusteltava teknisillä, taloudellisilla ja organisatorisilla syillä ja tehtävä ilman kiellettyä erottelua.
- 57 Näyttää kuitenkin siltä, että tällainen kansallinen lainsäädäntö ei – toisin kuin direktiivin 2001/23 4 artiklan 1 kohdan asiayhteys edellyttää – koske irtisanomisen kohteena olevia työntekijöitä vaan niitä, joiden työsopimus siirretään, ja luovutuksensaajan viimeksi mainittuihin henkilöihin kohdistama valinta perustuu tällöin teknisiin, taloudellisiin ja organisatorisiin syihin.
- 58 Vaikka pitää paikkansa, että työntekijät, joita kyseessä oleva luovutuksensaaja ei valitse ja jotka näin ollen irtisanotaan, ovat implisiittisesti mutta välttämättä niitä, joiden osalta luovutuksensaajan näkökannalta mikään tekninen, taloudellinen tai organisatorinen syy ei velvoita työsopimuksen siirtämiseen, kyseistä luovutuksensaajaa ei koske mikään velvoite osoittaa, että luovutuksen yhteydessä suoritettut irtisanomiset johtuvat teknisistä, taloudellisista tai organisatorisista syistä.
- 59 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen lainsäädännön soveltaminen näyttää siten voivan vakavasti vaarantaa direktiivin 2001/23 pääasiallisen tavoitteen, sellaisena kuin se täsmennetään sen 4 artiklan 1 kohdassa ja palautetaan mieliin tämän tuomion 52 kohdassa, eli työntekijöiden suojelemisen perusteettomilta irtisanomisilta yrityksen luovutustapauksessa.
- 60 On kuitenkin muistutettava, kuten jo on korostettu tämän tuomion 28 ja 29 kohdassa, että kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi yksityisten välinen riita-asia on saatettu ja joka ei voi tulkita kansallisen oikeutensa säännöksiä sellaisen direktiivin, jota ei ole pantu täytäntöön tai joka on pantu täytäntöön virheellisesti, mukaisesti, ei ole velvollinen yksinomaan unionin oikeuden perusteella jättämään soveltamatta kansallisen oikeutensa säännöksiä, jotka ovat ristiriidassa kyseisen direktiivin säännösten kanssa. Asianosainen, jonka oikeuksia on loukattu sen vuoksi, että kansallinen oikeus on ristiriidassa mainitun direktiivin kanssa, voi kuitenkin vedota 19.11.1991 annettuun tuomioon

Francovich ym. (C-6/90 ja C-9/90, EU:C:1991:428) perustuvaan oikeuskäytäntöön saadaksesen tarvittaessa jäsenvaltiolta korvauksen kärsimästään vahingosta (ks. vastaavasti tuomio 7.8.2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, 49 ja 56 kohta).

- 61 Edellä todetun perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen on vastattava, että direktiiviä 2001/23, ja erityisesti sen 3–5 artiklaa, on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan silloin, kun yritys luovutetaan sellaisessa tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevassa menettelyssä, jonka tarkoituksena on luovuttajan tai sen toimintojen turvaaminen kokonaisuudessaan tai osittain, luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, joiden se haluaa siirtyvän palvelukseensa.

Oikeudenkäyntikulut

- 62 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 12.3.2001 annettua neuvoston direktiiviä 2001/23/EY, ja erityisesti sen 3–5 artiklaa, on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan silloin, kun yritys luovutetaan sellaisessa tuomioistuimen valvonnassa tapahtuvalla luovutuksella toteutettavaa tuomioistuinpäätökseen perustuvaa uudelleenjärjestelyä koskevassa menettelyssä, jonka tarkoituksena on luovuttajan tai sen toimintojen turvaaminen kokonaisuudessaan tai osittain, luovutuksensaajalla on oikeus valita ne työntekijät, joiden se haluaa siirtyvän palvelukseensa.

Allekirjoitukset